

Posudek na diplomovou práci Bc. Tomáše Nováka *Horská služba v Beskydech ve vzpomínkách pamětníků*. Praha, FHS UK 2022. 85 stran

Předkládanou diplomovou práci autor zaměřil na téma, k němuž má podle svých vlastních slov osobní vztah, ale i z odborného hlediska se jedná o volbu z mého pohledu chvályhodnou. O dané problematice vyjma disertační práce Aleše Fejfara (obhájena v roce 2019 na FTVS UK), jež pojednává spíše o organizačním vývoji, potažmo pak fragmentárně též o regionálním vývoji jednotlivých částí Horské služby (dále HS) neexistuje u nás komplexněji pojatá a historicky laděná práce. Zaměření na reflexi působení horských záchranářů „zevnitř“ a z časové retrospektivy pak ve většině děl fakticky absentuje. Zaměřením na region Beskydska pak práce též získává na sevřenosti a aktuálnosti, neboť o vývoji HS v této oblasti se zainteresovaní čtenáři a čtenářky mohou z dosavadních zdrojů dozvědět z různých zdrojů pouze velmi kusé informace.

Metodologickou oporu a hlavní výzkumnou osu pak pro diplomanta tvoří zejména orálněhistorický výzkum, jehož základní aspekty měl možnost načerpat v průběhu magisterských studií. Zejména postřehy z terénního výzkumu v práci obsažené (např. reflektující období pandemie COVID-19) považuji za velmi cenné a podle mého soudu svědčí o tom, že se autorovi jako výzkumníku-tazateli podařilo nejen realizovat úspěšně rozhovory v nelehkém společenském prostředí a epidemiologickém čase, ale také dodržet zásady „řemesla“ orálního historika, což mu slouží ke cti. Vzorek celkem desíti narátorů považuji za dostatečně početný a pro pojednání o tématu dostatečně analyticky a interpretačně „nosný“ a určitě se v budoucnu může stát dobrým základem pro další výzkumy podobného zaměření. V budoucnu by také bylo dobré určitě zohlednit také další typy pramenů (typu dobového tisku, nebo dostupných fondů a sbírek archivních či muzejních).

Bohužel poměrně výrazným zklamáním pro mě byla autorova práce se sekundární literaturou. Ač již bylo zmíněno, že téma samotné stále spíše čeká na své komplexnější uchopení, vzhledem k tomu, že je autor potenciálním absolventem programu OH-SD, očekával bych větší zastoupení historických prací k soudobým, zejména sociálním a kulturním dějinám po roce 1968 v jeho výzkumném souboru, která by mu rozšířily jeho interpretační rámec. V neposlední řadě se také mohl opírat o podobně zaměřené práce ryze odborné či kvalifikační, které se problematice reflexe života ve specifických profesích či skupinách dotýkají. Namátkou mě napadly studie Hany V. Bortlové o životních příbězích hasičů v knize *Příběhy (ne)obyčejných profesí*, nebo diplomové práce Barbory Kramářové a Martiny Markové (obě mj. absolventky OH-SD), píšící o ženách-horolezkyních na zahraničních expedicích a o horolezectví v Českém Ráji v druhé polovině 20. století. Jednak by jejich využití mohlo autorovi potenciálně ulehčit jeho rozvažování nad samotnými analyticko-interpretacími okruhy a hlavně posunout skrze „vyrovnání se“ s nimi o značný krok dále v samotných interpretacích – zvláště když např. genderový rozměr, rodinná problematika, reflexe ze strany rodinných příslušníků mu z objektivních důvodů zůstala poněkud skryta...

Strukturu práce samotné považuji za promyšlenou, funkční a plně vyhovující zvolenému náhledu na danou problematiku. Co do obsahu, pak nemám k němu zásadnějších připomínek a všechny čtyři základní interpretační okruhy (motivace, vliv na osobní život, vývoj HS a vnímání profesionalizace HS) považuji za nosné. Vzhledem ke geografickému akcentu na Beskydy bych do debaty bych chtěl autorovi položit otázku, jak narátoři vnímali např. koexistenci a spolupráci se sousedními partnery (např. ze Slovenska a z Polska), ale také zdali existovala nějaká vnitřní hierarchie prestiže v rámci HS v čs. a české éře a srovnávání mezi HS jednotlivých regionů/pohoří? A dále pak vzhledem k tomu, že se práce věnuje bytostně „pečovatelské“ a „záchranářské“ profesi, měl bych otázku, zdali se vyskytla

v rozhovorech nějaká citlivá či tabuizovaná témata), která by podle autora byla hodná dalšího výzkumu v např. v budoucnu?

Po formální stránce je diplomová práce sepsána na poměrně solidní úrovni, i když místy se v ní objevují nešvary v podobě překlepů (vzniklých pravděpodobně vlivem časového tlaku před odevzdáním). Vzhledem k vizuálně velmi vděčnému tématu jsem v práci bohužel postrádal alespoň náznak snahy zprostředkovat dobový obrazový materiál, který by více napomohl méně zasvěcenému čtenáři či čtenářce zhmotnit představy vzešlé ze čteného textu.

Na základě výše uvedeného práci považuji za solidní příspěvek do bádání o soudobých dějinách Horské služby v českých zemích a její profesní komunity, který může posloužit jako ideální východisko pro další bádání. Práci **doporučuji ji k obhajobě** a hodnotím ji známkou **velmi dobře (2)**.

V Praze, 29. 7. 2022

doc. PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.